

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Pałdyna
Sędziowie:	SO Oskar Rudziński SR del. Aleksandra Koman (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Olga Michalec-Skwara

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa N. B.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie

z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt I C 1557/15

1. zmienia zaskarżony wyrok, w ten tylko sposób, że odsetki liczyć każe od 20 lutego 2015 r.;
2. oddala apelację w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów instancji odwoławczej.

Sygn. akt **V Ca 4283/15**

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 października 2016 roku

Pozwem z dnia 18 lutego 2015 roku powód N. B. żądał zasądzenia od pozwanej (...) Spółka Akcyjna w K. kwoty 250 Euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 09 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu tytułem odszkodowania za odwołany lot w dniu 20 października 2014 roku.

Wyrokiem z dnia 09 września 2015 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli w Warszawie zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 250 Euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 227 złotych tytułem kosztów procesu, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Powód miał odbyć lot z K. do F. w dniu 20 października 2014 r. zaplanowany na godz. 18:30. Lot ten został odwołany z uwagi na strajk pracowników (pilotów) D. L. zrzeszonych w związku zawodowym (...). Strajk rozpoczął się o godz. 13.00 w dniu 20 października 2014 r., a trwał do godz. 23:59 w dniu 21 października 2014 r. Pozwana uzyskała wiedzę o tym najpóźniej w dniu 20 października 2014 r. rano. Powód nie odbył w tym dniu lotu. W okresie od lutego 2014 roku do dnia zamknięcia rozprawy odbyło się 13 strajków pracowników pozwanej w wyniku czego pozwana usprawniła procedury związane z obsługą pasażerów na skutek strajków m.in. w pierwszej kolejności proponuje przebukowanie biletu na inny lot tego przewoźnika, w drugiej na inny lot innych przewoźników z tej samej grupy pozwanej (S. (...)), a w trzeciej na inny lot linii lotniczej spoza grupy po uzyskaniu zgody call center pozwanej spółki.

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo co do zasady i w przeważającej części co do wysokości za zasługujące na uwzględnienie. Sąd oddalił powództwo jedynie co do daty początkowej odsetek, ustalając tę datę na dzień 13 lutego 2015 roku, nie zaś jak chciał powód na dzień 09 lutego 2015 roku. O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. w całości obciążając nimi pozwaną.

Sąd I instancji wskazał, że podstawę prawną roszczenia powoda stanowi 5 ust. 1 pkt c Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Przyjął przy tym, że po stronie pozwanej nie zachodzi przesłanka egzoneracyjna, wyłączająca jej odpowiedzialność odszkodowawczą, określona w ust. 3 tego przepisu, zgodnie z którym obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że strajk w dniu 20 października 2014 r. nie stanowił okoliczności nadzwyczajnej, której pozwana nie mogła uniknąć. Sąd I instancji stwierdził, że pozwana nie wykazała, że podjęła jakiegokolwiek działania zmierzające do zapobieżenia odwołaniu lotu z tej przyczyny. Nie wykazała też, że strajk był zdarzeniem zewnętrznym i niemożliwym do zapobieżenia. Sąd I instancji podkreślił, że głównym celem rozporządzenia jest ochrona praw pasażerów zaś pozwana nie wykazała, że podjęła jakiegokolwiek kroki mające na celu zapobieżenie odwoływaniu lotów z uwagi na cyklicznie powtarzające się strajki wewnątrz spółki. Odsetki od zasądzonej kwoty Sąd Rejonowy zasądził od dnia 13 lutego 2015 roku, wskazując, że pozwana została wezwana do zapłaty w dniu 09 lutego 2015 roku z określeniem jej terminu zapłaty do dnia 12 lutego 2015 roku, a zatem z dniem następnym pozwana znalazła się w zwłoce.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana. (k. 99-108)

Wyrok zaskarżyła w całości, wnosząc o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

Pozwana zarzuciła Sądowi I instancji naruszenie przepisów:

1. art. 5 ust. 3 w zw. z art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 poprzez błędną wykładnię;
2. art. 455 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie;
3. art. 233 par. 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie przy ustalaniu stanu faktycznego dowodu z dokumentu w postaci odpowiedzi na reklamację.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą. (k. 118-119)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna jedynie w niewielkiej części tj. w zakresie zarzutu naruszenia art. 455 k.c. w zakresie określenia przez Sąd I instancji daty początkowej liczenia odsetek, o czym mowa będzie w dalszej części uzasadnienia.

Pozostałe zarzuty apelacji okazały się nietrafione i nie mogły odnieść zamierzonego skutku w postaci zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, że w dniu 20 października 2014 r. powód miał odbyć lot z K. do F. zaplanowany na godz. 18:30. Lot ten został jednak odwołany z uwagi na strajk pracowników (pilotów) pozwanej spółki. Strajk rozpoczął się tego dnia o godz. 13.00 i trwał do godz. 23:59 w dniu następnym. Pozwana uzyskała wiedzę o planowanym strajku najpóźniej w dniu lotu powoda rano. W okresie od lutego 2014 roku do dnia wyrokowania przez Sąd I instancji odbyło się 13 strajków pracowników pozwanej w wyniku czego pozwana usprawniła procedury związane z obsługą pasażerów.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentrował się zatem wokół kwestii czy strajk pilotów pozwanej w dniu 20 października 2014 r. należy traktować jako nadzwyczajną okoliczność w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia, której nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Pozwana podnosiła bowiem, że strajk jest taką okolicznością, a zatem nie jest zobowiązana do rekompensaty przewidzianej w art. 7 Rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę prawidłowo ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, Sąd Okręgowy w pełni podziela dokonaną przez Sąd I instancji wykładnię art. 5 ust. 3 w zw. z art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 poprzez przyjęcie, że strajk pilotów pozwanej w dniu 20 października 2014 roku nie stanowił nadzwyczajnej okoliczności w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia, której nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Wykładnia art. 5 ust. 3 i pkt 14 Preambuły do w/w Rozporządzenia prowadzi do wniosku, że aby można było mówić o wyłączeniu odpowiedzialności przewoźnika za odwołany lot musi nastąpić zdarzenie spełniające trzy przesłanki: 1) nadzwyczajna okoliczność; 2) okoliczność, której nie można było przewidzieć i uniknąć; 3) okoliczność ta nastąpiłaby pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Co ważne ciężar dowodu zaistnienia tych przesłanek spoczywał na przewoźniku. Sąd Okręgowy podziela zapatrywania pozwanej, zawarte w pisemnej apelacji, że strajk jako taki stanowi okoliczność nadzwyczajną. Niemniej jednak nie można abstrahować od szczególnych, konkretnych okoliczności tej sprawy tj. uwarunkowań związanych ze strajkiem pilotów pozwanej w dniu 20 października 2014 r. Po pierwsze był to kolejny ze strajków pracowników pozwanej spółki w krótkim odstępie czasu. Po wtóre był to strajk wewnątrz pozwanej, nie zaś strajk zewnętrznych pracowników od niej niezależnych. Co ważne duża częstotliwość strajków w krótkich odstępach czasu spowodowała powstanie szczególnych procedur (standardów działania), mających na celu wyeliminowanie czy też minimalizowanie strat w podobnych sytuacjach. Nie można również tracić z pola widzenia, że pozwana wiedziała o planowanym strajku już dzień przed nim, a najpóźniej dowiedziała się w dniu 20 października 2014 r. rano, podczas gdy strajk zaczął się o 13:00, zaś lot powoda zaplanowany był na godz. 18:30. Pozwana miała zatem czas, aby wdrożyć szczególne procedury i przynajmniej czynić wysiłki, by zapobiec odwołaniu lotu powoda. Co warto podkreślić sama pozwana w pisemnej apelacji wskazała na cztery możliwe sposoby uniknięcia swej odpowiedzialności, które zdaniem pozwanej były możliwe aczkolwiek albo były bardzo kosztowne, albo trudne do wykonania. Pierwszym z nich było uwzględnienie niezasadnych (zdaniem pozwanej) roszczeń pracowników i niedoprowadzenie w ogóle do strajku. Pozwana nie wykazała przy tym, że po uzyskaniu informacji o planowanym strajku podjęła jakiegokolwiek rozmowy koncyliacyjne z grupą strajkujących pracowników. Drugim możliwym rozwiązaniem było wynajęcie pilotów spoza L., co zdaniem pozwanej było bardzo trudne do wykonania. Pozwana nie wykazała jednak na czym owa trudność miała polegać. Pozwana wskazała także na możliwość podstawienia innych samolotów wynajętych w formule (...) (czyli statku wraz z załogą, obsługą i ubezpieczeniem) co zdaniem pozwanej jest niezwykle kosztowne. Pozwana jednak i w tym zakresie pozostawiła twierdzenie gołosłownym. Wreszcie możliwe było przebukowanie biletów. Pozwana jednak nawet nie usiłowała wykazać, że podjęła próbę przebukowania biletu powoda. Nie wskazała również przyczyn, dla których ta czynność okazała się utrudniona lub niemożliwa.

Mając na względzie powyższe okoliczności stwierdzić należało, że Sąd Rejonowy należycie przyjął, że pozwana nie wykazała żadnej z przesłanek egzoneracyjnych, wyłączających jej odpowiedzialność odszkodowawczą za odwołany lot i prawidłowo zasądził kwotę dochodzoną pozwem.

Zasadny okazał się jednak zarzut apelacyjny w zakresie błędnego określenia przez Sąd Rejonowy daty początkowej liczenia odsetek. Sąd zasądził bowiem te odsetki od dnia 13 lutego 2015 r. przyjmując, że wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanej w dacie jego sporządzenia tj. 09 lutego 2015 r. Sąd pominął przy tym całkowicie dokument w postaci odpowiedzi pozwanej na reklamację (k. 28-29), w której pozwana przyznała, że wezwanie do zapłaty zostało jej doręczone w dniu 16 lutego 2015 r. Tym samym wobec braku dołączenia przez powoda zwrotnego potwierdzenia odbioru wezwania lub wykazania przez powoda w inny sposób daty, w której pozwana uzyskała wiedzę o roszczeniu powoda, odsetki należało zasądzić od dnia 20 lutego 2015 r. czyli od dnia następnego po upływie 3-dniowego terminu na spełnienia świadczenia, liczonego od daty doręczenia wezwania do zapłaty.

W tym zakresie zatem wyrok Sądu I instancji podlegał zmianie, zaś w pozostałym zakresie apelacja została oddalona, o czym Sąd Okręgowy orzekł w pkt 1 i 2 wyroku.

Zważywszy, że apelacja strony pozwanej w przeważającej części okazała się nieuzasadniona o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 100 k.p.c. Koszty należne powodowi sprowadzają się w tej sprawie do należności pełnomocnika procesowego ustalonej w stawce minimalnej, zgodnie z § 6 pkt 2 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Z powyższych względów należało orzec jak w punkcie 3 wyroku i zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 90 zł.